

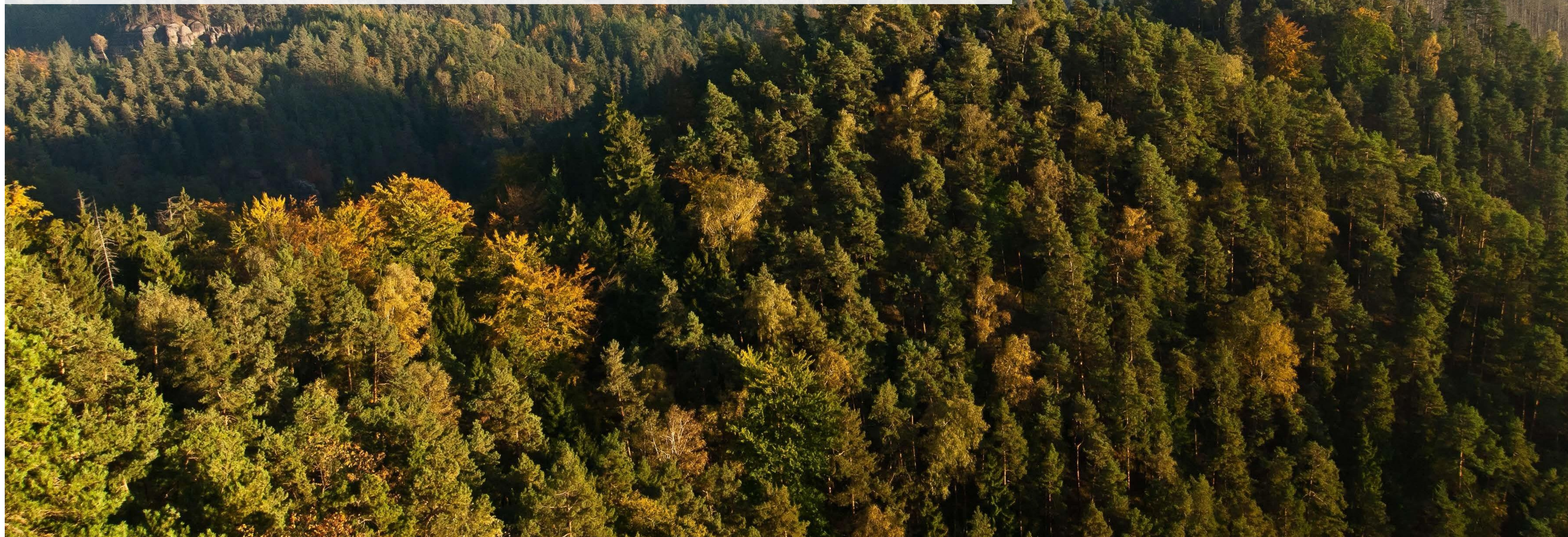
23.3.2022

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

NÁVRH NAŘÍZENÍ K ODLESŇOVÁNÍ

WEBINÁŘ PRO STAKEHOLDERY

OBSAH

I. ZÁKLADNÍ PRINCIPY

II. DETAILNÍ POPIS JEDNOTLIVÝCH
ASPEKTŮ NÁVRHU

III. AKTUÁLNÍ POSTOJE ČS K
JEDNOTLIVÝM OBLASTEM NÁVRHU

I. ZÁKLADNÍ PRINCIPY NÁVRHU NAŘÍZENÍ

- 🟡 týká se palmového oleje, sóji, kávy, kakaa, **skotu, hovězího masa a dřeva** (a dřevařských výrobků). Příloha I definuje komodity podle kódů kombinované celní nomenklatury.
- 🟡 rámec je inspirován nařízením EU č. 995/2010 o dřevu (tzv. EUTR), ale je **podstatně zpřísněn**
- 🟡 EUTR se týká pouze uvádění dřeva a dřevařských výrobků na trh, a i tak se na jeho implementaci ročně v ČR podílí 5 institucí, 20 lidí (přepočtených na plný úvazek) a stojí **160 000 EUR**
- 🟡 EUTR se tímto návrhem ruší
- 🟡 u tohoto nového nařízení Komise očekává náklady ve výši **cca 18 miliónů EUR** v ČR
- 🟡 nařízení se nedotýká pouze dovozu do EU, ale **i domácí produkce a vývozu. Obchodníci**, kteří nejsou malými nebo středními podniky, jsou považováni za hospodářské subjekty a platí pro ně stejné povinnosti

I. ZÁKLADNÍ PRINCIPY NÁVRHU NAŘÍZENÍ

- ✦ návrh se nesoustřeďuje pouze na legalitu dané komodity a produktu (tedy zda byla vyrobena v souladu s předpisy země původu), ale musí být „*nezpůsobující odlesňování (deforestation-free)*“, což znamená, že nezpůsobil(a) nebo nepřispěl(a) k odlesňování nebo degradaci lesů po 31. prosinci 2020
- ✦ z hlediska dopadů uvnitř EU je riziková **definice degradace lesů**, která je obecná a není zřejmé, jak se bude posuzovat. Extenzivní výklad by mohl vést k omezení dodávek dřeva na trh.
- ✦ Komise plánuje **stanovit riziko odlesňování a degradace lesů** pro každou komoditu a produkt na úrovni jednotlivých zemí (kategorizovat země na ty s nízkým, standardním či vysokým rizikem)

I. ZÁKLADNÍ PRINCIPY NÁVRHU NAŘÍZENÍ

- **nařízení bude značně administrativně náročné pro subjekty obchodující s danými komoditami, které jsou mimo jiné povinny:**
 - vytvořit a vést systém náležité péče pro danou komoditu či produkt před umístěním na trh EU;
 - předložit prohlášení o náležité péči, kterým hospodářský subjekt přebírá odpovědnost za soulad dané dodávky s tímto nařízením;
 - aktualizovat systém náležité péče alespoň jednou ročně a zveřejňovat ho.
- **nařízení bude neméně administrativně náročné pro ČS, které jsou povinny:**
 - kontrolovat subjekty obchodující s danými komoditami, že vedou systém náležité péče, že mají k dispozici dokumentaci, že mají prohlášení o shodě, že jsou registrováni atd.;
 - zajistit roční kontroly v objemu nejméně 5 % subjektů a současně nejméně 5 % objemu dané komodity obchodované na trhu dané členské země. Tyto limity budou muset být dosaženy pro každou jednotlivou komoditu samostatně;
 - zveřejnit a Komisi zaslat informace o implementaci tohoto nařízení za předchozí kalendářní rok vždy do 30.4.

II. DETAILNĚJŠÍ POPIS JEDNOTLIVÝCH ASPEKTŮ NÁVRHU

🍌 Kapitola I – Obecná ustanovení

🍌 Příloha I – rozsah nařízení

- 🍌 Nařízení definuje odlesňování, zemědělské a lesní plantáže, degradaci lesa, „*deforestation-free*“, umístování na trh, hospodářský subjekt, obchodníka, zemi původu, zanedbatelné riziko, opodstatněnou obavu, příslušný orgán a další.
- 🍌 Definice některých pojmů vychází z nařízení o dřevu (zejména v oblasti identifikace subjektů v obchodním řetězci). Některé definice jsou nové, zejména ty specifikující odlesňování a degradaci lesa. Vyplývají z konceptů vytvořených na mezinárodní úrovni, například v rámci FAO.
- 🍌 Definice „*deforestation-free*“ komodity stanovuje termín (referenční datum), odkdy se nepodílela na odlesňování a degradaci lesa – 31. prosince 2020. Tento termín byl zvolen z toho důvodu, aby nově představený legislativní návrh neměl v průběhu svého vyjednávání negativní vliv na aktuální celosvětový obchod s danými komoditami.
- 🍌 Příloha I definuje komodity (skot a hovězí maso, kakao, káva, palmový olej, sója, dřevo) a jednotlivé produkty (například: pokrutiny, droby, papír) podle kódů kombinované celní nomenklatury, na které se vztahuje tento legislativní návrh.

III. AKTUÁLNÍ POSTOJE ČS K JEDNOTLIVÝM OBLASTEM NÁVRHU

- **Kapitola I – Obecná ustanovení**

- **Příloha I – rozsah nařízení**

- Některé ČS navrhuji rozsah rozšířit, většina však podporuje aktuální rozsah s tím, že bude případně progresivně rozšiřován v následujících letech.
- Definice považují ČS za nejasné, neměřitelné, není zřejmé, jak budou posuzovány a obsahují řadu dalších nejasných pojmů. To se týká zejména degradace lesů a udržitelných těžebních postupů.
- Některé ČS navrhuji ponechat pouze jasné definice a ostatní vyškrtnout.
- „deforestation-free“ – podle některých ČS by Komise měla usilovat o mezinárodní pojetí. Pro ČS je dále otázkou, zda je referenční datum v souladu s pravidly WTO.

II. DETAILNĚJŠÍ POPIS JEDNOTLIVÝCH ASPEKTŮ NÁVRHU

**Kapitola 2 – povinnosti
hospodářských subjektů a
obchodníků**

**Příloha 2 – prohlášení o
náležité péči**

- Definuje povinnosti hospodářských subjektů – u hospodářských subjektů nerozlišuje na rozdíl od obchodníků jejich velikost.
- Hospodářské subjekty musejí vést náležitou péči ještě před obchodování s danou komoditou a o náležité péči vydávají prohlášení.
- Obchodníci, kteří nejsou malými nebo středními podniky, jsou podle nařízení považovány za hospodářské subjekty.
- Náležitá péče musí obsahovat tři základní elementy: požadavky na informace, hodnocení a zmírnění rizika.
- Jedním z povinných aspektů požadavků na informace je sběr geolokačních souřadnic ploch, kde byla daná komodita vyprodukována.
- Zhodnocení a zmírnění rizika spočívá v analýze a ověření informací hospodářským subjektem na základě určitých kritérií.
- Příloha II je formulář pro prohlášení o náležité péči.

III. AKTUÁLNÍ POSTOJE ČS K JEDNOTLIVÝM OBLASTEM NÁVRHU

Kapitola 2 – povinnosti
hospodářských subjektů a
obchodníků

Příloha 2 – prohlášení o
náležitě péči

- Některé ČS poukázaly na možnou administrativní a finanční náročnost pro malé a střední podniky, které budou hospodářskými subjekty podle tohoto nařízení.
- V případě náležité péče nejvíce otázek vyvolává využití souřadnic GPS u požadavků na informace. Zejména se jedná o praktické využívání těchto dat, tedy kdo je bude sbírat a shromažďovat, posuzovat a harmonizovat. Současně se některé ČS domnívají, že jejich využití není aplikovatelné ve všech zemích na světě, přičemž se podle návrhu jedná o povinnost.
- ČS se současně domnívají, že přiměřené a ověřitelné informace jsou nejasným pojmem.
- U posouzení rizika některé ČS informovaly o zkušenostech s nařízením o dřevu, kdy soudy v EU dávají za pravdu hospodářským subjektům. Posouzení rizika v tomto případě přímo za nařízení o dřevu vychází.
- Podle některých ČS by kritéria pro posouzení rizika měla být stanovena přímo v nařízení, případně prostřednictvím prováděcího aktu. Současně by měla být náležitá péče lépe definována a blíže specifikována.
- Zjednodušená náležitá péče je považována za zajímavý nástroj, který však může mít svá rizika. Podle ČS je založena na nejasných definicích a současně může vést k přesunu obchodu ze zemí z vysokého rizika do zemí s nízkým rizikem.

II. DETAILNĚJŠÍ POPIS JEDNOTLIVÝCH ASPEKTŮ NÁVRHU

Kapitola 3 – povinnosti členských států a jejich příslušných orgánů

- Členské státy mají povinnost ustanovit jeden nebo více příslušných orgánů zodpovědných za implementaci tohoto předpisu.
- Každý členský stát má za úkol zajistit roční kontroly v objemu nejméně 5 % hospodářských subjektů a současně nejméně 5 % objemu dané komodity obchodované na trhu dané členské země.
- Členské státy povinny reportovat o implementaci tohoto nařízení za předchozí kalendářní rok vždy do 30. dubna. Informace předávané Komisi se týkají zejména plánu kontrol, výsledků a povahy kontrol u hospodářských subjektů a obchodníků a zkontrolovaného množství dané komodity. Na základě těchto informací Komise zveřejní celo-unijní přehled o implementaci tohoto nařízení.
- V případě, že byla daná země zhodnocena jako vysoce riziková, příslušný orgán provede zvýšenou kontrolu komodit z těchto zemí – a to ve výši nejméně 15 % hospodářských subjektů a současně nejméně 15 % objemu obchodu s danou komoditou.
- Sankce mají být účinné, přiměřené a odrazující. Nejméně musí být zavedeny sankce formou pokuty, zabavení dané komodity, zabavení příjmu z obchodu s danou komoditou a dočasné vyloučení subjektu z procesu zadávání veřejných zakázek. Pokuty mají být přiměřené škodě na životním prostředí, která byla způsobena, a jejich maximální množství má být ve výši alespoň 4 % ročního obrátu daného hospodářského subjektu či obchodníka v členském státě.

III. AKTUÁLNÍ POSTOJE ČS K JEDNOTLIVÝM OBLASTEM NÁVRHU

● Kapitola 3 – povinnosti členských států a jejich příslušných orgánů

- Tři měsíce na určení příslušných orgánů v jednotlivých ČS je považováno za příliš krátký termín, protože to bude muset být podpořeno národními legislativními procesy.
- 5% jako minimální procento kontrol je podle ČS nepřiměřeně vysoké, administrativně i finančně náročné pro kontrolující orgány a současně v mnoha případech nerealizovatelné, protože jen u dřeva by kontroly vzrostly mnohonásobně. Současně není zřejmé, proč bylo stanoveno zrovna 5%. Kontroly by měly být primárně prováděny na základě analýzy rizika. To stejné se týká také zvýšené kontroly u zemí s vyšším rizikem.
- Článek o spolupráci by podle některých ČS neměl být zásadně měněn.
- U reportingu je nejasné, které konkrétní informace by se měly předávat a z jakého důvodu.
- U sankcí ČS nepovažují za vhodnou variantu zničení zboží. U harmonizace sankcí se ČS obávají kompatibility s národními právními systémy.

II. DETAILNĚJŠÍ POPIS JEDNOTLIVÝCH ASPEKTŮ NÁVRHU

- **Kapitola 4 – Postupy pro příslušné komodity a produkty, které vstupují na trh Unie nebo tento trh opouštějí**
- celní orgány mají kontrolovat status prohlášení o náležité péči s využitím elektronického rozhraní.
- Komise, příslušné orgány a celní orgány spolu komunikují a vyměňují si informace. Výměna informací mezi příslušnými orgány a celními orgány by měla probíhat přes elektronické rozhraní, které má být Komisí vytvořeno na základě Single Window. Komise definuje náležitosti elektronického rozhraní prostřednictvím prováděcího aktu.

III. AKTUÁLNÍ POSTOJE ČS K JEDNOTLIVÝM OBLASTEM NÁVRHU

- **Kapitola 4 – Postupy pro příslušné komodity a produkty, které vstupují na trh Unie nebo tento trh opouštějí**
- Není zřejmé, jak bude propojeno elektronické rozhraní s informačním systémem.
- Technické fungování elektronického rozhraní bude blíže vysvětleno prostřednictvím detailního non-paperu od Komise.

II. DETAILNĚJŠÍ POPIS JEDNOTLIVÝCH ASPEKTŮ NÁVRHU

■ **Kapitola 5 – Systém referenčního srovnávání zemí a spolupráce se třetími zeměmi**

- Je navrženo třístupňové hodnocení zemí, přičemž všechny země mají standardně původní označení středního rizika a Komise prostřednictvím prováděcího aktu či prováděcích aktů zveřejní následně seznam zemí s vysokým a nízkým rizikem na základě určitých kritérií.
- Pokud Komise přesune zemi z kategorie se středním rizikem do jiné, bude o tom danou zemi informovat. Země pak může poskytnout informace, které považuje za nezbytné a Komise má zemi nabídnout dostatečný časový prostor pro zajištění odpovědi.
- Komise deklaruje spolupráci s producentními zeměmi a budování partnerství za účelem naplňování tohoto nařízení, a to za předpokladu účasti všech stakeholderů. Komise se bude angažovat v diskuzích o celosvětovém zastavení odlesňování a degradaci lesů na mezinárodních bilaterálních i multilaterálních setkáních.

III. AKTUÁLNÍ POSTOJE ČS K JEDNOTLIVÝM OBLASTEM NÁVRHU

● Kapitola 5 – Systém referenčního srovnávání zemí a spolupráce se třetími zeměmi

- Podle některých ČS není zřejmé, jaké indikátory k hodnocení zemí budou použity a na základě jakých zdrojů.
- Existuje zde obava, aby země nepřestaly dodávat do EU a nehledaly jiná odbytíště pro své produkty.
- Současně je třeba důsledně konzultovat s třetími zeměmi.
- Rozdíl mezi středním a vysokým rizikem pro hospodářské subjekty není zřejmý.

II. DETAILNĚJŠÍ POPIS JEDNOTLIVÝCH ASPEKTŮ NÁVRHU

- **Kapitola 6 – Opodstatněné obavy**
- Návrh definuje opodstatněné obavy.
- Jestli se právnická či fyzická osoba na základě objektivních okolností domnívá, že by hospodářský subjekt či obchodník mohl porušit tento předpis, předá tuto informaci příslušnému orgánu, který je povinen učinit v tomto ohledu nezbytné kroky, zejména pak kontrolu a výslech hospodářského subjektu či obchodníka. Příslušná osoba dále musí informovat osobu, od které opodstatněnou obavu obdržela, o rozhodnutí v tomto případě.

III. AKTUÁLNÍ POSTOJE ČS K JEDNOTLIVÝM OBLASTEM NÁVRHU

- **Kapitola 6 – Opodstatněné obavy**
- ČS vyjadřovaly obavy ohledně nadměrného počtu opodstatněných obav.
- Některé definice požadují ČS dovysvětlit a současně zde panuje obava z možné duplikace s národní legislativou.

II. DETAILNĚJŠÍ POPIS JEDNOTLIVÝCH ASPEKTŮ NÁVRHU

Kapitola 7 – Informační systém

- Komise vytvoří informační systém, který by měl obsahovat alespoň tyto funkcionality: registrace hospodářských subjektů a obchodníků, případně jejich zplnomocněných zástupců, registrace prohlášení o náležité péči, záznamy o výsledcích kontrol těchto prohlášení, propojení se Single Window, komunikace mezi hospodářskými subjekty, obchodníky a příslušnými orgány za účelem implementace tohoto nařízení, administrativní pomoc a spolupráce mezi příslušnými orgány a Komisí.
- Prováděcím aktem Komise určí pravidla fungování takového informačního systému.
- Komise dále musí poskytnout přístup do informačního systému celním orgánům, příslušným orgánům, hospodářským subjektům, a obchodníkům.

II. AKTUÁLNÍ POSTOJE ČS K JEDNOTLIVÝM OBLASTEM NÁVRHU

● Kapitola 7 – Informační systém

- Existují zde pochybnosti ČS, jak bude systém fungovat, zejména v oblasti množství a ochraně dat.
- Současně se některé ČS domnívají, že informační systém by měl být v momentě vstupu v platnost nařízení plně funkční.

II. DETAILNĚJŠÍ POPIS JEDNOTLIVÝCH ASPEKTŮ NÁVRHU

Kapitola 8 – Přezkum

- Nejpozději dva roky od nabytí účinnosti tohoto právního předpisu. Posouzení se bude zabývat zejména rozšířením rozsahu nařízení na další ekosystémy.
- Nejpozději do pěti let od nabytí účinnosti a poté každých pět proběhne celkové posouzení nařízení.
- Posouzení rozsahu produktů by mělo proběhnout nejpozději do dvou let od nabytí účinnosti nařízení, které by mohlo být realizováno prostřednictvím aktu v přenesené pravomoci.

III. AKTUÁLNÍ POSTOJE ČS K JEDNOTLIVÝM OBLASTEM NÁVRHU

Kapitola 8 – Přezkum

- Jedná se o velmi častou frekvenci přezkumu, která může být pode některých ČS potenciálně administrativně náročná.

II. DETAILNĚJŠÍ POPIS JEDNOTLIVÝCH ASPEKTŮ NÁVRHU

Kapitola 9 – Závěrečná ustanovení

- Komisi by měl být nápomocen výbor.
- Současně se tímto nařízením ruší nařízení o dřevu.
- Některé články budou platné 12 měsíců od nabytí účinnosti tohoto nařízení.
- Pro SMEs jsou platné výše určité články až 24 měsíců po nabytí účinnosti tohoto nařízení.

III. AKTUÁLNÍ POSTOJE ČS K JEDNOTLIVÝM OBLASTEM NÁVRHU

● Kapitola 9 – Závěrečná ustanovení

- Existuje zde možná implementační mezera mezi ukončením EUTR a začátkem odložené účinnosti tohoto nařízení.
- Odložená účinnost je podle některých ČS příliš krátká.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

DĚKUJEME ZA POZORNOST

Tomáš Krejzar, Natalie Srbková